

2 KUKATKO

Josefodolské divadelní jaro

3. 7. až 5. 7. 2020

30. ročník

Poděkování Tylákům za Tyla

Prvním soutěžním představením letošního Josefodolského divadelního jara byla Tvrdohlavá žena v podání domácího souboru. Kdo se po skončení představení zdržel v předsálí divadla, měl možnost si vyslechnout rozbor poroty, nebo lépe řečeno odborný vhled v přátelské atmosféře. Nezkušené ucho divákovo mohlo mít pocit, že plynou slova až moc přímá a přísná. Je ale potřeba znát souvislosti, jak je patrné na konci těchto řádků. Ale postupně.

Zazněla stará známá pravda, že detaily tvoří celek. Dalo by se vyjmenovat několik drobností, které mohly diváka vyvézt z vystavěné iluze, z pohádkové příběhu, z báchorky. Jedná se třeba o kombinaci dobového kostýmu a současného účesu, o nepřesné použití světla a jejich barev, nábytku, včetně materiálu a celkového zasazení. To vše a mnohé další je nutné brát spíše jako téma do diskuze, jakési povšimnutí někoho, kdo se v divadle pohybuje.

Je tu však několik mnohem důležitějších bodů, kterým je potřeba věnovat pozornost. Navíc to jsou body, které vyvolaly diskuzi, což je ale v případě odborné rozpravy vlastně dobrá zpráva.

Točna na jevišti rozhodně zaujme a celé inscenaci může hodně pomoci. Je však potřeba ctít pravidla, vědět, kdo a kam s točnou otáčí, co se divákovi otevírá, co mu zůstává zahaleno, kdo se dostane na scénu, kdo naopak ze scény odjede, proč někdo přijede a jiný odchází do

portálu sám, ... může to být ve výsledku trochu matoucí. Možná by stálo za to sejít se nad scénářem a znovu si upřesnit, o jaký žánr se jedná, komu je představení určené a zda je možné zpracovat na takzvaném zveřejňování pocitů, nálady, vztahů atd. S tím pak souvisí také úloha jednotlivých postav. Jasným příkladem mohou být lesní duchové, kteří jsou v jednom momentě součástí děje a tvoří kouzelný svět, ovšem hned poté jsou spíše technickou pomocí k přestavbě na scéně, aniž by jejich činnost vyzněla jako propojení světa lidí a světa Zlatohlavy. Dále také jde o mladé postavy a jejich přenos lásky a pozitivní budoucnosti.

Je nutné otočit list a na závěr zmínit ta pozitiva, pochvalu. Domácí soubor má jméno J. K. Tyla ve svém názvu a hrdě ho nosí již 75 let. Vzít do ruky scénář Tvrdohlavé ženy chtělo hodně odvahy, protože se jedná o těžký materiál. Celkově přichází příjemná úleva, že v Josefově Dole hrají Tyla jako Tyla, tedy žádný výsměch, žádná parodie a odstup. Tvůrci umí přemýšlet o divadle, divadlu se věnují a vedou k němu i mladou generaci. Jedna další pochvala pak visí ve vzduchu, ale může zaznít až ve chvíli, kdy se celé představení odehraje stejně svižně, jako v pátek druhá část. Ale ten, kdo zná zákulisní informace a nutné rychlé přezkoušení dvou postav, tak Tylákům za Tyla skutečně poděkuje.

Muž na vodítku

reakce diváků pár minut po skončení dlouhého potlesku (poznámka – dotazník byl genderově vyvážený).

Řachanda, fakt moc pěkné, feminismus až na půdu, život....Komedie, vděčné téma....Vztahy, hezké herecké výkony....Pěkné divadlo, bavil jsem se, ale tu opilost jsem mu nevěřil....Možná by se mohlo méně křičet....Pobavilo, sice žádná hloubka myšlenek, ale to jsem ani nečekala, super hlášky....Viděl jsem půvabnou představitelku hlavní role....Jestli s námi takhle ženský vážně lomcují, tak potěš pánbůh....No, už toho bylo až moc....Herci výborní, znám je, nezklamali..

..Milé představení, poctivě nastudované, vytváření vtipů, což se ne každému podaří....Koukal jsem, kolik se museli naučit textu, smál jsem se....Bylo to takové prvoplánové....Fajn obsazení....Pro mě až moc urážlivá sexistická hra proti mužům....No, takhle... raději to nechme....Jo, fajn, mohli hrát soutěžně, snad příště....Krásný den, super divadlo, jsme spokojení.

Další Tyl, tentokrát ze Slané

Do Josefova Dolu dorazily v sobotu večer hned dvě tchyně na zabití. Divadelní soubor Tyl Slaná si vybral typickou agenturní zájezdovou duchařskou komedii českého autora. Všichni aktéři mají na jevišti plus mínus stejný prostor. Pokud se někdo přišel do sálu pobavit, užít si uvolněnou atmosféru přehlídky a podívat se na divadelníky ze Slané, tak pravděpodobně odcházel spokojený. Jenže v hledišti byla také porota a seminaristé a ti všichni pak dumali nad tím, proč některé prvky nefungovaly. Tady

je několik možných odpovědí.

Konverzační komedie je sama o sobě velkou disciplínou, má svá žánrová pravidla, která se musí velice přesně dodržovat. Existuje zde jakýsi mechanismus vtipu, který se musí vystavět, musí zaznít a také musí doznít. Komédie je postavená na očekávání a také na změně. K tomu však nikdy nedojde, pokud se na jevišti jen odříkává text, místo aby se vystavěly situace. Komedie Tchyně na zabití je také komedií bulvární. Pokud se k tomu takto přistupuje, očekává se, že sled událostí a absurdit diváka pohltní. Vyžaduje se ostrost, aby se nemohlo stát, že se inscenace začne rozpadat. Na hercích a tvůrcích je sice znát vzájemná propojenost a radost ze společné práce, jenže herecká symbióza se maličko vytrácí. To však neznamená, že herci nemají talent. Mají. Jen ho musí využít minimálně ve dvou věcech, tzn. na straně herců větší uvěřitelnost a pro diváky menší předvídatelnost.

Se scénou i kostýmy si Tyl Slaná poradil vcelku dobře, ale i zde je prostor na větší důslednost. Jako příklad lze uvést odchody do zákulisí, tedy jasné vymezení toho, kde je koupelna a kde vstupní dveře. Technici souboru si pak mohou více vyhrát se světlem a se zvukem, což také přispěje k již zmíněnému temporytmu.

Vraťme se ještě k žánrovému vymezení. Tchyně na zabití je také komedií s erotickým nádechem. Herci by měli zahodit stud, dostat na jeviště „erotično“ a více ho prodat. Jen pozor, nepoplést si to s vulgaritou, ta totiž nemá s hrou nic společného.

Opět platí, že setkání s porotou má být hlavně inspirující, motivující a přátelské. Kdo toto přijímá, tak také ví, že Tchyně na zabití byla příjemným překvapením přehlídky.

Nopod' v Josefově Dole

Nedělní dopoledne výroční přehlídky patřilo situační komedii Pavla Němce Amant. To jsou jasná fakta převzatá z programu a místního zpravodaje Kukátko. Jenže: ne všechno, co nese označení „situační komedie“ je skutečně komedií, natož situační.

Při práci s tímto textem je potřeba znát souvislosti. Autor přináší text, který vykazuje prvky komedie situační, spojené s komedií konverzační s jistým průnikem do frašky. Nebo by se dalo jedním slovem říci, že autor přináší anekdotu. Je tu jedno velké bohužel.

Soubor se absolutně minul žánrem, který nenaplnil, natož, aby ho ctil. Proto ani herci nevěděli, co sami se sebou. Pomyslným vykřičníkem, že je „něco špatně“ může být délka hry. Dle programu je to 104 minut, v reálu s potleskem ještě o trochu déle. Přitom divadelní praxe jiných souborů ukázala, že se celé dílo vejde do hodiny.

Celý soubor by se mohl také zaměřit na technickou stránku věci. Trochu si ubližuje nepřesným využíváním světelného parku. Scénu si pak zkomplikuje paravány jež divákovi zúží zorné pole. Je toho pochopitelně mnohem více. Pro příklad se dá zmínit divoce poskládaný kostým policisty. Možná bylo záměrem dělat legraci. Jen se ptejte, jestli místo smíchu nezněl ze sálu spíše výsměch.

„Ted' a tady“, jako poznámka pod čarou, víc, než kdykoli jindy, je potřeba zdůraznit jednu důležitou věc. Cílem rozborů a odborné rozpravy není v žádném případě soubor dehonestovat. Všichni ve foyer se mohli na začátku domluvit, že si v jedné větě poděkují za odehrané představení a půjdou na oběd. Ale to by přeci jen bylo mělké a mimo smysl přehlídek.

Ruská surovost na prknech v Josefově Dole

Není tajemstvím, že Vassa se objevila již loni na přehlídce v Děčíně, následně pak ve Volyni. Rádobydivadlo Klapý zná tedy názor již několika porot, nově se k tomu přidal i názor poroty na JDJ.

Než divák vstoupí do sálu, měl by alespoň přibližně tušit, na co se jde podívat. Soubor by pak mohl na začátku hry věnovat více času a prostoru vystavení expozice, což v tomto případě znamená více představit jednotlivé postavy a jejich vztahy.

Rozbor odborné poroty začal přiblížením doby, ve které tato hra vznikala, což dalo celému hodnocení konkrétní rámec a bylo to ku prospěchu věci.

Není pochyb o tom, že herecká práce celého souboru je na vysoké úrovni. Pokud jde o herectví jako takové, stojí za úvahu, zda nepřidat na expresivní stylizaci. Tak je totiž koncipovaná celá hra a některé herecké výkony působí více realisticky. Může to znít jako paradox, ale celku by taková drobná úprava prospěla.

Zazněly i poznatky ke scénografii. Možná stojí za úvahu, zda „desky“ na scéně plní svou funkci, respektive zda motiv na deskách neodvádí divákovu pozornost. Vedle dámského dokonalého líčení působí líčení pánské části souboru poněkud neupraveně a nejednotně. Kostýmy jsou volené velmi precizně. Opatrnost je ale nutná v případě, kdy odhalování některých částí těla herečkám spíše škodí.

Vassa byla hodnocená jako zdařilé představení, které si jistě zaslouží pozornost.

JOSEFODOLSKÉ DIVADELNÍ JARO 2020

30. ročník Krajské postupové přehlídky venkovských divadelních souborů

Čestná uznání

Denisa Svárovská za herecký výkon v báchorce „TVRDOHLAVÁ ŽENA“
Eliška Hrdá za herecký výkon v tragikomedii VASSA

CENY

Hana Stuchlíková za kostýmy v báchorce „TVRDOHLAVÁ ŽENA“
Denisa Svárovská za kostýmy v báchorce „TVRDOHLAVÁ ŽENA“
Kamila Čadílková za kostýmy v báchorce „TVRDOHLAVÁ ŽENA“
Martina Witmayerová za herecký výkon v komedii „TCHÝNĚ NA ZABITÍ“
Martina Čechová za herecký výkon v tragikomedii „VASSA“
Jiří Chadraba za herecký výkon v tragikomedii „VASSA“
Rádobydivadlo Klapý za dramaturgický výběr textu

Doporučení

Rádobydivadlo Klapý s tragikomedii „VASSA“ na národní přehlídku venkovských divadelních souborů „Krakonošův divadelní podzim“ ve Vysokém n. J.

